

מסורת הש"ס

א"ר יוחנן ב"ר חנינא (ב) למה נקרא... (א) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ב) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ג) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ד) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ה) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ו) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ז) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ח) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ט) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (י) רבי יוחנן ב"ר חנינא...

הגרות הב"ח

ד"ר יוסף קארו (ב) למה נקרא... (א) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ב) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ג) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ד) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ה) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ו) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ז) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ח) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ט) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (י) רבי יוחנן ב"ר חנינא...

גליון הש"ס

רבי יוחנן ב"ר חנינא (א) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ב) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ג) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ד) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ה) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ו) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ז) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ח) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ט) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (י) רבי יוחנן ב"ר חנינא...

מוסף תוספות

אבות וברכות (א) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ב) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ג) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ד) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ה) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ו) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ז) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ח) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ט) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (י) רבי יוחנן ב"ר חנינא...

רב ניסים גאון

אבל לתפלה מהדר ועד... (א) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ב) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ג) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ד) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ה) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ו) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ז) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ח) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (ט) רבי יוחנן ב"ר חנינא... (י) רבי יוחנן ב"ר חנינא...

היה קורא פרק שני ברכות

עכשיו נלקחין: דכתיב ארחץ בנקיון. משמע ארחץ כל הגוף ולא כתיב ארחץ כפי לרשעה אלא לומר שמעלה עליו שכר רחמים כפי חלוטו עכל כל גופו: קסמית. קיסס: לק"ש. נעדינא דק"ש שומנה קבוע פן יעבור הזמן אצל לתפלה דכל אמיא: בתרנין ולא דקדק באוסיסיה. לפרשן יפה בשמתי: גב' פרסי ש"פ. כי דרשנא נמי שמע בכל לשון שאתה שומע ש"מ נמי דלרץ להשמיע לאזני: לא יסרוס. לפי שאינו שומע הנדבכה שהוא מנכר עליה: מאן סגא כו' לא ילא אפי' דיעבד ה"מ כו': כרכס דרבנן סיא. דלמור רבנן (פסחים ד: א) כל המלות טולן מנכר עליהן עובר לנשימתן: וממאי דר' יוסי סיא. קס"ד האי דקמית לה כר' יוסי משום דקבירא לן דר' יהודה לכתחלה נמי מכשיר: דלמא ר' יהודה סיא וק"ש נמי דיעבד אין לכתחלה לא ה"ג. וכו' אפילו: משום ר' יוסי. להודיען לר' דאפי' דיעבד נמי לא ילא: בלבו. שלא השמיע לאזני: ואי ר' יוסי דיעבד נמי לא. דהא בהמ"ו דאורייתא סיא ואלתא ושבטת וזכרת (דברים ט: א) אלא מאי ר' יוסה. וק"ש דיעבד אין לכתחלה לא והא דמורמה וזכרת המזון דר' יהודה: אלא רבי יוסה לכתחלה קאמר. והא דרבי יהודה בריה דר' שמעון בן פוי ר' יהודה סיא ודמורמה ר' יוסי סיא ומודה סיא דברכות דרבנן דיעבד שפיר דמי והא דברכה המזון ר' יהודה סיא משמיה דרביה: אלא ר' יוסי עוריה דמורמה לרץ שישמיע לאזני וכל לרץ לכתחלה משמע הא דיעבד שפיר דמי: אפי' כוונת סלכ כו'. ואפי' לכתחלה נמי אפי' הפסא דאפי' לפני. דלשמעת לן פלוגתא דר"מ: אפילו סימא ר' יהודה. דלמח נק"ש נמי ילא דיעבד אין לכתחלה לא והא דכרכת המזון ודמורמה רבי יהודה סיא והא קשיא לן דר' יהודה בריה דר"ש פן מני ר"מ סיא דמכשר לכתחלה: מאן סגא חרש דיעבד נמי לא. דקמתי גבי שוטה: לא ילא. דיעבד סיא: ופמאי. דמון מחרש דקאמר דיעבד סיא ורבי יוסי סיא דפסיל דיעבד: וולכתחלה סיא דלא סא דיעבד שפיר דמי. וזכה איכא למימר דלפילו ר' יהודה מודה דלא שמעין דפליג בק"ש אלא דיעבד: מדסיפא

אייפנה וישול ידיו ויניח תפילין ויקרא ק"ש ויתפלל וזו היא מלכות שמים שלמה א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן כל הגופה ונוטל ידיו ומוניח תפילין וקורא ק"ש ומתפלל מעלה עליו הכתוב כאלו בנה מזבחה והקריב עליו קרבן דכתיב יארחץ בנקיון כפי ואסובכה את מזבחך ה' א"ל רבא לא סבר לה מר באילו טבל דכתיב ארחץ [בנקיון] ולא כתב ארחץ [כפי] א"ל רבינא לרבא חזי מר האי צורבא מרבנן דאתא ממערבא ואמר ימי שאין לו מים לרחוץ ידיו מקנה ידיו בעפר ובצרוור ובקסמית א"ל שפיר קאמר מי כתיב ארחץ במים בנקיון כתיב כל מידי דמנקי דהא א"ר חסדא א"ל ליי"ט אמאן דמהדר אמיא בעידן (א) צלותא והני מילי לק"ש יאבל לתפלה מהדר ועד כמה עד פרסה (והנ"מ לקמיה אבל לאחוריה אפילו מיל אינו חוזר [ומניח] מיל הוא דאינו חוזר הא פחות ממיל חוזר: בתנ"י) והקורא את שמע ולא השמיע לאזני יצא א"ר יוסי אומר לא יצא הקרא ולא דקדק באותיותיה ר' יוסי אומר יצא רבי יהודה אומר לא יצא הקורא למפרע לא יצא יקרא ומעה יחזור למקום שמתעה: גב' מאי מעמא דר' יוסי משום דכתיב שמע השמע לאונך מה שאתה מוציא מפוך ות"ק סבר שמע בכל לשון שאתה שומע ור' יוסי תרתי שמע מינה. תנן (התם) חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום ואם תרום תרומוהו מאן תנא חרש המדבר ואינו שומע דיעבד אין לכתחלה לא אמר רב חסדא ר' יוסי היא דתנן הקורא את שמע ולא השמיע לאזני יצא (א) דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר לא יצא עד כאן לא קאמר ר' יוסי לא יצא אלא גבי ק"ש דאורייתא אבל תרומה משום ברכה הוא וברכה דרבנן ולא בברכה תליא מילתא וממאי דר' יוסי היא דילמא ר' יהודה היא ואמר גבי ק"ש נמי דיעבד אין לכתחלה לא תרע דקתני הקורא דיעבד אין לכתחלה לא אמרי האי דקתני הקורא להודיען כהו דר' יוסי דאמר דיעבד נמי לא (א) דאי ר' יהודה אפי' לכתחלה נמי יצא במאי אוקימתא כר' יוסי ואלא הא דתניא (א) לא יבדך אדם בהמ"ו בלבו ואם בידך יצא מני לא ר' יוסי ולא ר' יהודה דאי ר' יהודה הא אמר לכתחלה נמי יצא אי ר' יוסי דיעבד נמי לא אלא מאי ר' יהודה ודיעבד אין לכתחלה לא אלא הא דתני ר' יהודה בריה דרבי שמעון בן פוי חרש המדבר ואינו שומע תורם לכתחלה מני לא ר' יהודה ולא ר' יוסי אי ר' יהודה הא אמר דיעבד אין לכתחלה לא אי ר' יוסי הא אמר דיעבד נמי לא אלא לעולם רבי יהודה ואפי' אלקור בן עוריה הקורא את שמע צריך שישמיע לאזני שנאמר ישמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד אמר ליה רבי שמאי הרי הוא אומר אשר אחר כונת הלב הן הן הדברים השתא דאתית להכי אפילו תימא רבי יהודה כרביה סבירא ליה ולא קשיא הא רבי מאיר הא רבי יהודה. תנן (התם) הכל כשרים לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקמן ורבי יהודה מכשיר בקמן מאן תנא חרש דיעבד נמי לא אמר רב מתנה רבי יוסי היא דתנן הקורא את שמע ולא השמיע לאזני יצא דברי ר' יהודה רבי יוסי אומר לא יצא (א) ממאי דרבי יוסי היא ודיעבד נמי לא דילמא

אמאן דמהדר אמיא בעידן ק"ש. ויש ספרים דגרסי הני מילי לק"ש אכל לתפלה לא דקאמר רש"ל (פסחים מו.) לגבל ולתפלה ד' מילין ונראה דלא גרסינן ליה דהוא הדין לענין ללמא נמי מטעם שלא יעבור זמן תפלה דמאי שנה ק"ש מתפלה וגם יש לקמן פרק מי שמתו (בב) בעלוה לנטיילתא כדכר חסדא דליית אמאן דמהדר אמיא בעידן ללמא (א) ומדלא הזכיר שם ק"ש משמע דכלל ענין מותר והסיה דרש"ל דלמח ולתפלה ד' מילין פירש רש"י להפלה גם כמנין: דילמא ר' יהודה היא. וא"ת והלא אין זכר ר' יהודה ברכשא. וי"ל דפשיטא דמקופא ר' יהודה רישא נמי ר' יהודה (א) ופליגי במילתא דר' יהודה: להודיען כהו דרבי יוסי. וא"ת לשמעיהן כהו דרבי יהודה דכח דהמירא עדיף. וי"ל כיון דרבי יהודה לא דרש השמע לאונך אין כאן שום חדוש ופשיטא דלכתחלה (א) והסיה מימי לאוסרו אי שרי דיעבד הוא הדין לכתחלה: אי ר' יוסי דיעבד נמי יא. וא"ת לעולם אימא לן רבי יוסי היא וזכרת המזון שאני דלא כתיב ניה שמע דשלתא תרומה דלעיל ומגילה דלקמן שהן מדברת יש לדמוסם לק"ש שחקנו שרץ שישמיע לאזני כמו בק"ש ותקנו ממש שלא ילא כמו בק"ש אכל בהמ"ו שיהא מדאורייתא כיון דלא כתיב ניה שמע למח יש לנו לתקן שלא ילא אם לא השמיע לאזני כיון דמה"מ ילא. וי"ל כיון שחקנו שרץ שישמיע לאזני כמו בק"ש הואיל ומדברת מיהא לרץ להשמיע אין לתקן בין ק"ש ובין בהמ"ו דלפילו דיעבד אימ לן למימר שלא ילא: ורבי יהודה מבשרי בקמן. וא"ת כהוה קטן מיירי אי בקטן שלא הגיע למחן הא אמרינן כפרק ראוהו בית דין (ב"ב ד' ע"ג). שכל שאינו מתיידי דכר אינו מוילא את הרבנים ומ"ט דר' יהודה דמכשיר ליה בהגיע לתוך מאי טעמיהו דרבנן דלשפרי הרי קריאת מגילה דרבנן ואמרי קטן שהגיע למחן מדברת כגדול ופוטור דרבנן כדלמח לקמן בפ' מי שמתו (ד' כ:) דקטן מוילא אביו שלא אכל אלא כית דהיינו דרבנן. וי"ל שאני כרכת המזון סיהא חומרטא יתירמא יומר מדאורייתא ובקל נפטרסו ממנה כדלמח לקמן (סס) והס החמירו על עלמס או ככית או כככית א"ר חס ליהא בקטן אלא חד דרבנן דמיירי שהקטן אכל כדי שציעה לכן אמי דרבנן ומוילא דרבנן אכל הכא דגבי קטן איכא תרתי דרבנן דהמגילה דרבנן והקטן דרבנן אינו יכול להוילא היכא דליכא אלא חד דרבנן: דילמא

עין משפט נר מצוה
בר א טור ופרע אריח
סמך ב ספ"ק
בה ב ג מ"י פ"ג מהל'
ק"ש הלכה א' ופיר'
מהלכות תפלה הלכה ב ג
מגן עשין יח טו"ע אריח
סמך ד ספ"ק כב ויסקן כג
ספ"ק ד ה' ויסקן רלג ספ"ק
כ:
בר ד מ"י פ"ג מהלכות
ק"ש הלכה מ סמך
פשוט יח טור שריע אריח
סמך ספ"ק כ:
כו ה מ"י ויסקן אט טו"ע
ספ"ק ה:
כח ו מ"י אט הלכה א'
(סמך סס) טו"ע
אריח סמך ספ"ק ה:
ז ו מ"י אט ה"ל יד טו"ע
ספ"ק כ: ג ד:
כח ח מ"י פ"ג מהלכות
מחומות הלכה ד:
ט (מ"י) פ"ג מהל' כרכות
ה"ל ז טו"ע אריח מ' קס"ה
ספ"ק כ:
ל י מ"י פ"ג מהלכות
מגילה הלכה ג סמך
פשוט דרכנן ד טור שריע
אריח מ' מרשט ספ"ק כ:

תורה אור השלם

- 1. ארחץ בנקיון כפי ואסובכה את מזבחך: ר' יוחנן ב"ר חנינא
2. שמע ישראל ה' אחד: רבי יוסי

מוסף רש"י

צורבא מרבנן. כחור חרף כמו כשי לרתיק. מכתב כלה (א) תלמיד חכם וכן לא קרי לרבא אלא סיא מרבנן קרי ליה חנונית דל' ובינה מיל הוא דאמי חזרה. סיא דלמח כתיב אפילו לט חסר. דוק מיל קאמר. הא פחות ממיל חסר (פסחים י"ח.)